

Protestant Theological University

Werk aan de winkel

van 't Slot, E.

Published: 01/01/2020

Document Version

Early version, also known as preprint

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van 't Slot, E. (2020). Werk aan de winkel: Reactie op "Top 10 Must Reads voor theologen". Online publication or website <https://liberaalchristendom.wordpress.com/vierde-reacties-en-naschrift/#more-1245>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-ptthu/bibliotheek-ptthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

Werk aan de winkel

Als dit de top tien van theologische “must-reads” is, is er voor mij werk aan de winkel. Waarom zou ik niet eerlijk bekennen dat ik volgens mij nog nooit eerder van Elisabeth Schüssler Fiorenza had gehoord?

Alle genoemde boeken zijn vast en zeker *must-reads* – voor zo ver ik dat niet kan beamen is er, nogmaals, eerst werk voor mij aan de winkel. Van Dingemans en Sölle heb ik bijvoorbeeld wel teksten gelezen, maar uitgerekend niet de hier gelauwerde. Maar ik krijg wel de indruk dat er voor liberaal-theologisch Nederland ook werk aan de winkel is, als dit het lijstje de uitkomst is van een peiling onder de achterban. Zo te zien bestaat de groep stemmers uit theologen die, laten we zeggen, tien à vijftien jaar eerder zijn opgeleid dan ikzelf, en dan ook nog eens voornamelijk in Groningen (van dat laatste ben ik minder zeker). Zij hebben het boek van Dingemans nog bejubeld toen het uitkwam en zij het in hun studeerkamers lazen – en er zat enige nostalgie in die jubel. Voor Taylor hebben ze hun agenda schoongeveegd, ze hebben genoten, terecht overigens – en voorlopig helpt het ze de tijd weer een beetje te kunnen duiden.

Niks mis mee, maar er zitten daardoor enkele eenzijdigheden in de lijst. Ik zou denken dat de lijst aan spanning en actualiteit wint als we uit het lijstje Sölle – Schüssler Fiorenza – Schillebeeckx – Dingemans twee of drie namen vervangen door bijvoorbeeld Sarah Coakley (*God, Sexuality, And the Self*), Nadia Bolz Weber (*Accidental Saints*), Michael Welker en/of Rowan Williams – auteurs van het moment met wie ik zelf in ieder geval nog niet zomaar klaar ben, terwijl ze wel inspireren (en zeker niet alleen mij). Iets recentere must-reads dus. Maar hoe belangrijk is up-to-date zijn eigenlijk in de theologie? Bonhoeffer schreef in *Verzet en overgave* (nr. 6) dat hij zichzelf zag als een moderne (lees: dialectische) theoloog die ook de erfenis van de liberale theologie nog bij zich droeg (zijn brieven uit de gevangenis zijn dus zeker niet zomaar ‘liberaal’ te noemen). Maar in hoeverre draagt, andersom, de liberale theologie van vandaag de erfenis van de dialectische of zelfs de klassieke theologie nog bij zich? Klassiek en liberaal horen samen op te trekken. Ik vraag mij af of dit lijstje niet net iets te fijn en te veilig is voor de liberale theologie. Rowan Williams laat in zijn boek over *Arius* zien dat goede theologie in zekere zin altijd liberaal is, ook de theologie die we nu ‘orthodox’ noemen. Want goede theologie zoekt, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Arius, altijd naar nieuwe taal om het oude-maar-altijd-nieuwe geheim van de openbaring te vertolken in zo actueel mogelijke begrippen. Daarom noemde Karl Barth zichzelf ook op hoge leeftijd nog: liberaal. Echt liberale theologie zal in de zoektocht naar openbaring, in een kritisch luisteren naar de traditie, dus ook altijd iets klassieks hebben. Barth zag dat overigens ook terug bij de aartsvader van de liberale theologie, Schleiermacher. Theologische boeken waarin te weinig gezocht wordt naar openbaring, in gesprek met de traditie, hebben hun beste tijd vaak al heel snel gehad.

Of er zulke boeken in dit lijstje zitten? Ik heb mij kort geleden aan het lezen van Schleiermacher gezet. Echt spannend. Daarna zal ik eens op zoek naar Schüssler Fiorenza.

Edward van 't Slot is bijzonder hoogleraar namens de Confessionele Vereniging aan de Rijksuniversiteit Groningen; daarnaast werkt hij aan de PThU.